

PROBLEM ZŁA

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 8 lutego

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Hi 30,26; Mt 27,46; Hi 38,1-12; Ps 73,1-28; Rdz 2,16-17; Ap 21,3-4.

TEKST PAMIĘCIOWY: „I otrze wszelką łzę z oczu ich, i śmierci już nie będzie; ani smutku, ani krzyku, ani mozołu już nie będzie; albowiem pierwsze rzeczy przeminęły” (Ap 21,4).

Przypuszczalnie największym problemem stojącym przed chrześcijaństwem jest problem zła: Jak pogodzić fakt, że Bóg jest doskonale dobry i miłujący, z faktem istnienia zła w tym świecie. Najkrócej mówiąc, skoro Bóg jest nieskończenie dobry i wszechmocny, to dlaczego istnieje zło, i to w takiej skali?

Nie jest to jedynie problem akademicki, ale coś, co nurtuje wielu ludzi, a niektórych skutecznie powstrzymuje od poznania i pokochania Boga.

„Dla wielu ludzi pochodzenie zła i przyczyna jego istnienia stanowią powód wielkiego zamieszania. Widzą oni jego działanie i straszliwe rezultaty w postaci nieszczęścia i zniszczenia i zadają pytanie, jak to wszystko może mieć miejsce pod rządami Tego, którego mądrość, miłość i moc nie mają granic. Stykają się w tym miejscu z zagadką, dla której nie znajdują wyjaśnienia”¹¹.

Wielu ateistów wskazuje problem zła jako uzasadnienie swoich ateistycznych poglądów. Jednak jak przekonamy się w tym i kolejnych tygodniach, Bóg objawiony w *Biblii* jest zupełnie dobry i możemy Mu ufać, nawet wbrew złu, które skaziło nasz upadły świat.

¹¹ Ellen G. White, *Wielki bóg*, Warszawa 2019, s. 298.

Problem zła jest podnoszony nie tylko we współczesnym świecie. Mówi o nim wyraźnie także *Pismo Święte*.

Przeczytaj Hi 30,26; Jr 12,1; 13,22; Mi 2,17; Ps 10,1. W jaki sposób wersety te podkreślają problem zła jako nieodłącznie związany z ludzką egzystencją?

.....

Wersety te wzbudzają wiele pytań, na które wciąż musimy sobie odpowiadać. Dlaczego wydaje się, że bezbożnym się powodzi, a źli wykorzystują słabszych — jeśli nie zawsze, to nader często? Dlaczego sprawiedliwi dotkliwie cierpią? Gdzie jest Bóg, gdy panoszy się zło? Dlaczego często wydaje się, jakby Bóg był daleko od nas czy wręcz ukrywał się przed nami?

Bez względu na to, jak odpowiemy na te pytania i problem zła jako taki, musimy pamiętać o tym, by *nie lekceważyć/banalizować zła*. Nie powinniśmy zamiatać problemu zła pod dywan, usiłując umniejszać głębię i zasięg zła panującego w świecie. Zło jest naprawdę złem, a Bóg nienawidzi go bardziej, niż możemy to sobie wyobrazić. Tak więc możemy się przyłączyć do wołania, które rozbrzmiewa w *Piśmie Świętym* w odpowiedzi na zło i niesprawiedliwość w świecie:

— Jak długo, Panie...!?

Przeczytaj Mt 27,46. Jak rozumiesz te słowa Jezusa? Co mówią one o tym, jak zło dotknęło Boga w najmocniejszy możliwy sposób?

.....

Na krzyżu sam Jezus zawołał:

— „Boże mój, Boże mój, czemuś mnie opuścił?” (Mt 27,46).

Widzimy tu, że zło dotknęło Boga w niezwykle głęboki sposób. Ta zdumiewająca prawda jest wyraźnie ukazana w cierpieniu i śmierci Chrystusa na krzyżu, gdy zło całego świata spadło na Niego.

Ale godzina największego cierpienia jest także godziną nadziei. Oddając życie na krzyżu, Chrystus pokonał źródło zła, szatana, a ostatecznie unicestwi też wszelkie zło. Wołanie Jezusa na krzyżu jest cytatem z Ps 22,2, zaś końcowa część tego psalmu to opis zwycięstwa.

Na krzyżu Jezus patrzył w przyszłość, wypatrując nadziei, której wówczas nie był w stanie ujrzeć. Jak możemy czerpać wsparcie z doświadczenia Jezusa, gdy my także nie widzimy nadziei czekającej nas w przyszłości?

.....

Koniec dziejów grzechu zostanie oznaczony zwycięstwem miłości nad złem. Zanim to nastąpi, dręczyć nas będą trudne pytania. W jaki zatem sposób możemy konstruktywnie myśleć i rozmawiać o problemie zła?

Przeczytaj Hi 38,1-12. Jak odpowiedź Boga dana Hiobowi naświetla problem zła? Jak dużo wiemy i jak dużo nie wiemy o tym, co dzieje się za kulisami wielkiego boju między dobrem a złem?

.....

W *Księdze Hioba* cierpiący patriarcha stawia liczne pytania o to, dlaczego dotknęło go tak dużo zła i cierpienia. Hiob domaga się wysłuchania przez Boga i odpowiedzi na swoje pytania, gdyż nie wie, co dzieje się poza zasięgiem jego wzroku w niebie (zob. 1. i 2. rozdział *Księgi Hioba*).

Odpowiedź udzielona Hiobowi przez Boga jest niezwykle wymowna. „Potem Pan odpowiedział Jobowi spośród zawieruchy i rzekł:

— Któż to zaciemnia mój plan słowami bezmyślnymi?” (Hi 38,1-2).

Ktoś przełożył to ostatnie zdanie następująco:

— „Dlaczego tyle mówisz, skoro tak mało wiesz?” (Hi 38,2 CEV).

W Hi 38,4 Bóg dodaje:

— „Gdzie byłeś, gdy zakładałem ziemię? Powiedz, jeśli wiesz i rozumiesz”.

Przeczytaj Hi 42,3. Jak odpowiedź Hioba uświadamia nam nasz status (naszą sytuację/ nasze położenie) i potrzebę przyjęcia go do wiadomości?

.....

W swoich odpowiedziach na pytania Hioba Bóg wyjaśnił patriarsze, iż wielu rzeczy nie wie i nie rozumie. Podobnie jak to było w przypadku Hioba, my także powinniśmy pokornie przyznać, że wiele jeszcze nie wiemy z tego, co dzieje się w świecie i za kulisami zdarzeń. Fakt, iż jeszcze nie znamy wielu odpowiedzi na trudne pytania, nie znaczy, że takie odpowiedzi nie istnieją i że pewnego dnia ich nie poznamy. Jednak zanim to nastąpi, musimy ufać w dobroć Boga, która wielokrotnie i na różne sposoby została nam objawiona.

Pomyśl, jak mało wiemy o otaczającej nas rzeczywistości. Dlaczego musimy się nauczyć żyć bez odpowiedzi na trudne pytania, zwłaszcza te dotyczące problemu zła i cierpienia?

.....

.....

W Iz 55,8-9 Bóg mówi:

— „Bo myśli moje, to nie myśli wasze, a drogi wasze, to nie drogi moje — mówi Pan, lecz jak niebiosy są wyższe niż ziemia, tak moje drogi są wyższe niż drogi wasze i myśli moje niż myśli wasze”.

Boże myśli są wyższe niż nasze. To oczywiste. Nie jesteśmy nawet w stanie próbować wyobrazić sobie złożoności Bożego planu dotyczącego historii. Dlaczego zatem mielibyśmy oczekiwać, że zrozumiemy powody, dla których Bóg działa lub powstrzymuje się od działania w różnych sytuacjach?

Jednym ze sposobów podchodzenia do problemu zła, opartym na uznaniu naszej znikomej wiedzy, jest tak zwany sceptyczny teizm. Sceptyczni teiści wierzą, że Bóg ma dobre powody, by postępować tak, jak postępuje, ale zważywszy na naszą ograniczoną wiedzę, nie powinniśmy oczekiwać, iż będziemy w stanie poznać te powody. Sceptyczni teiści są sceptyczni co do ludzkiej zdolności pełnego zrozumienia powodów postępowania Boga wobec zła w świecie. Jednak to, że nie widzimy bakterii w powietrzu wokół nas, nie znaczy, że one nie istnieją. To, że nie znamy powodów postępowania Boga, nie znaczy, że Bóg nie ma dobrych powodów, by postępować tak, jak postępuje.

Przeczytaj Ps 73,1-28. Jak psalmista Asaf traktuje problem zła i niesprawiedliwości w świecie? Jak to, co widzi, zmienia jego sposób patrzenia na tę kwestię?

.....

.....

Psalmista był głęboko zaniepokojony panowaniem zła w świecie. Rozglądał się wokół i widział, że złym ludziom się powodzi. Świat jawił się mu jako niesprawiedliwy i nieuczciwy. Psalmista nie wiedział, jak ma to rozumieć. Zaczynał się zastanawiać, czy wobec takiej rzeczywistości warto wierzyć w Boga i służyć Mu? Jednak jego wątpliwości rozwiały się, gdy przyjrzał się Bożej świątyni.

Świątynia jest częścią klucza do zrozumienia problemu zła. Uczy bowiem, że Bóg jest Sprawiedliwym Sędzią, który zaprowadzi sprawiedliwość i dokona sądu w wybranym przez siebie czasie.

Jak adwentystyczne rozumienie sądu Bożego i zagadnienia świątyni rzuca światło na problem zła? Czy pomocna jest dla ciebie świadomość, że choć obecnie nie znamy odpowiedzi na wiele trudnych pytań, to jednak ostatecznie szczegóły historii oraz sprawiedliwe wyroki Boga zostaną nam objawione?

.....

Chociaż nie rozumiemy Bożych dróg i myśli, *Pismo Święte* przedstawia informacje, które pomagają nam odnieść się do problemu zła. Jedną z dróg do rozwiązania logicznego problemu zła jest tak zwana *obrona wolnej woli*¹².

Obrona wolnej woli to pogląd, według którego zło jest wynikiem nadużycia wolnej woli przez stworzone istoty. Bóg nie może być obwiniany z tytułu istnienia zła, gdyż zło wzięło się z tego, że istoty stworzone przez Boga nadużyły wolnej woli danej im przez Stwórcę w dobrym celu. Dlaczego Bóg dał wolną wolę stworzonym istotom? W tej kwestii brytyjski teolog Clive S. Lewis (1898-1963) napisał: „Wolna wola, choć umożliwiała zło, to zarazem jedyna rzecz, która umożliwia miłość, radość czy dobro, które godne są swego miana. Świat automatów — istot działających jak maszyny — nie byłby chyba wart stworzenia. Szczęście, które Bóg zamysła dla swoich wyższych stworzeń, to szczęście swobodnego, dokonanego z własnego wyboru zjednoczenia z Nim samym i z innymi stworzeniami (...). A w tym celu Jego stworzenia muszą być wolne”¹³.

Przeczytaj Rdz 2,16-17. W jaki sposób wersety te pokazują moralną wolność daną Adamowi i Ewie?

.....

Po co Bóg dawałby ludziom przykazania, gdyby nie mieli wolnej woli? Adam i Ewa zjedli zakazany owoc i od tej pory nasza planeta została napełniona złem. W 4. rozdziale *Księgi Rodzaju*, zaraz po historii upadku Adama i Ewy, ukazane są potworne skutki grzechu, gdy Kain morduje Abła. Historia upadku ukazuje, jak nadużycie wolnej woli przez Adama i Ewę spowodowało grzech i zło na ziemię.

W *Piśmie Świętym* widzimy wyraźnie realność wolnej moralnej woli (zob. Pwt 7,12-13; Joz 24,14-15; Ps 81,12-15; Iz 66,4). Każdego dnia w naszym życiu — w większym lub mniejszym stopniu — korzystamy z wolnej woli danej nam przez naszego Stwórcę. Bez wolnej woli nie byłibyśmy ludźmi. Bylibyśmy zaledwie biologicznymi maszynami niewiele różniącymi się od robotów sterowanych programem, a nie własnym umysłem.

Firma Sony skonstruowała robota-psa o imieniu Aibo. Robot nie choruje, nie ma pcheł, nie gryzie, nie potrzebuje szczepień i nie gubi sierści. Czy wymieniałbyś swojego ukochanego psa lub kota na Aiba? Skoro nie, to jak twój wybór pozwala ci zrozumieć, dlaczego Bóg stworzył nas jako posiadających wolną wolę, choć pociągało to za sobą ryzyko?

¹² Zob. <https://www.gotquestions.org/Polski/obrona-wolnej-woli.html>, dostęp: 31.10.2024 (przyp. red.).

¹³ C.S. Lewis, *Chrześcijaństwo po prostu*, Poznań 2002, s. 57 (przyp. red.).

Bóg dał swoim stworzeniom wolną wolę, gdyż ta jest niezbędna do miłowania. Jednak nadużycie wolnej woli spowodowało wyzwolenie zła. Ta kwestia rodzi szereg pytań. Bóg dopuszcza zło (do czasu), choć absolutnie nienawidzi zła. Dlaczego? Bo wykluczenie możliwości istnienia zła oznaczałoby wykluczenie możliwości istnienia miłości. Podobnie przedwczesne unicestwienie zła doprowadziłoby do podkopania zaufania niezbędnego do miłowania.

„Ziemię ogarnęła ciemność wskutek niezrozumienia Boga. Należało złamać zwodniczą moc szatana, aby rozproszyć posępne ciemności i przyprowadzić świat z powrotem do Boga. Nie można było dokonać tego siłą, ponieważ jej użycie byłoby sprzeczne z zasadami boskich rządów; oczekuje On bowiem tylko służby miłości, a miłości nie można nakazać, nie można jej też zdobyć siłą lub autorytetem. Tylko miłość może wzbudzić miłość. Znac Boga, oznacza kochać Go. Jego charakter musi objawić się jako przeciwieństwo charakteru szatana”¹⁴.

Bez wolnej woli nie może istnieć miłość, a skoro Bóg jest miłością, wydaje się jasne, że u Boga nie wchodzi w grę zanegowanie miłości czy wolności niezbędnej do miłowania. Można także zakładać, że gdybyśmy z góry znali przyszłość, jak zna ją Bóg, nie chcielibyśmy, by Bóg pozbawił nas wolności. W końcu, kto chciałby żyć we wszechświecie wyzutym z miłości?

Przeczytaj Rz 8,18 oraz Ap 21,3-4. Jak wersety te dodają nam ufności w Bożą dobroć, wbrew złu panującemu w świecie?

.....

Choć nie potrafimy przeniknąć zasłony czasu, Bóg zna przyszłość. On wie, jaką wieczną błogosławioną egzystencję obiecał wszystkim, którzy pokładają ufność w Jezusie. Apostoł Paweł zapewnia w Rz 8,18: „Utrapienia teraźniejszego czasu nic nie znaczą w porównaniu z chwałą, która ma się nam objawić”. Czy mamy wiarę i ufność, by wierzyć w tę wspaniałą obietnicę?

Miłość i związana z nią wolność są tak święte i tak fundamentalne, iż zamiast nas ich pozbawić, Jezus zdecydował się nas nimi obdarzyć, choć wiedział, że zapłaci za to własną męką na krzyżu. Mimo to obdarzył nas miłością bez względu na cenę. Dlaczego zawsze powinniśmy pamiętać tę ważną prawdę?

Jak pamiętanie o tym, że Bóg naprawdę daje nam wolną wolę, pomaga nam chronić się przed błędnym myśleniem, że wszystko, co się dzieje, jest zgodne z wolą Bożą?

.....

¹⁴ Ellen G. White, *Życie Jezusa*, wyd. 16, Warszawa 2018, s. 13.

DO DALSZEGO STUDIUM

„Nawet wtedy, gdy szatan został wyrzucony z nieba, Nieskończona Mądrość nie zniszczyła go. Bóg pragnie jedynie służby z miłości, tak więc poddanie się Jego stworzeń musi wypływać z przeświadczenia o Jego sprawiedliwości i łaskawości. Mieszkańcy nieba i światów, nie będąc przygotowani do tego, by pojąć naturę i konsekwencje grzechu, nie mogliby dostrzec sprawiedliwości Bożej w zniszczeniu szatana. Gdyby szatan został natychmiast unicestwiony, niektórzy służyliby Bogu raczej ze strachu niż z miłości. Wpływ zwodziciela nie zostałby w pełni zniszczony, a duch buntu nie byłby całkowicie wykorzeniony. Tak więc dla dobra całego wszechświata, po wieczne czasy, musi w pełni rozwinąć swe zasady, aby wszystkie stworzone istoty mogły zobaczyć w prawdziwym świetle jego oskarżenia skierowane przeciwko władzy Boga i żeby sprawiedliwość, miłosierdzie Boże oraz niezmienność Jego prawa nigdy już nie były kwestionowane.

Bunt szatana miał być dla wszechświata lekcją po wszystkie czasy — ciągłym świadectwem natury grzechu i jego strasznych skutków. Działanie szatańskich zasad, ich wpływ na ludzi i aniołów, miały ukazać owoce odrzucenia Bożego autorytetu. Będą świadczyć na zawsze, iż rządy Boże są podstawą dobrobytu wszystkich stworzonych istot. W ten sposób historia straszliwej próby buntu stanie się wiecznym zabezpieczeniem dla wszystkich świętych istot, by żadne z nich nie uległo zwiedzeniu co do charakteru przestępstwa, nie popełniło grzechu i nie cierpiało jego skutków”¹⁵.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Teodycea to pojęcie oznaczające usprawiedliwienie Boga w obliczu panującego zła. Jednak nie jest to usprawiedliwienie samego zła. Trudno sobie wyobrazić, by ktoś w niebie powiedział:

— Ach tak, Jezus! Teraz rozumiem, dlaczego moja rodzina była torturowana i zamordowana na moich oczach. Teraz to ma sens! Dziękuję Ci, Jezus!

Wydaje się to absurdalne. Dlaczego powinniśmy pamiętać, że nie zło, ale Bóg zostanie ostatecznie usprawiedliwiony w wyniku wielkiego boju? (Zob. lekcję dziewiątą).

2. Czy zdarzyło ci się czuć podobnie, jak Hiob? Czy wydawało ci się, że nie ma dobrego wyjaśnienia cierpienia twojego i twoich bliskich? Jak ostatecznie uświadomienie sobie przez Hioba, iż mówił nierozumnie o rzeczach, których nie rozumiał (zob. Hi 42,3), pomaga nam właściwie odnieść się do naszych wątpliwości?

¹⁵ Ellen G. White, *Wybrańcy Boga*, wyd. 2, Warszawa 2018, s. 17. Przeczytaj także rozdział *Dla czego Bóg dopuścił grzech?*, w: tamże, s. 9-17.

DZIEŃ KORESPONDENCYJNEJ SZKOŁY BIBLIJNEJ

1. kwartał • Zbiórka darów 15 lutego • Projekt Korespondencyjnej Szkoły Biblijnej

Nowe wyzwania i nowe możliwości

Przez ponad pół wieku istnienia Korespondencyjna Szkoła Biblijna owocnie wykonywała pracę misyjną. Tysiącom ludzi umożliwiła pierwsze zetknięcie się z *Pismem Świętym* oraz Kościołem adwentystycznym. To bardzo cieszy, ale i mobilizuje do dalszego rozwoju w zmieniających się czasach.

Stąd też, kierując się potrzebą zharmonizowania działań z innymi instytucjami Kościoła, Korespondencyjna Szkoła Biblijna w roku 2025 została włączona do nowo powstałej instytucji misyjnej o nazwie Hope Media Polska. Rozwiązanie takie pozwoli bardziej rozwinąć naszą działalność w sferze mediów elektronicznych, wydawać różnorodne materiały edukacyjne i skuteczniej docierać do współczesnego pokolenia odbiorców. Pragniemy, by było to coś naprawdę zauważalnego i efektywnego, jak nigdy dotąd!

Zebrane środki pomogą nam w urzeczywistnieniu tego ambitnego projektu oraz w dotarciu do tysięcy nowych osób z dobrą nowiną i przesłaniem biblijnym. Dziękujemy za twoje wsparcie!

Jak złożyć dary?

1. Dary zostaną zebrane podczas nabożeństwa sobotniego w osobnej kolekcji lub w przeznaczonych na ten cel kopertach.
2. Dar na projekt można również przekazać bezpośrednio na konto Korespondencyjnej Szkoły Biblijnej: **08 1240 1040 1111 0010 9898 4551**, z dopiskiem: **Dar na Dzień KSB**.